

Kości dodatkowe okolicy stępu

W stopie, w okresie rozwojowym mogą powstawać dodatkowe jądra kostnienia, które pozostają jako kości dodatkowe. Są one często bezobjawowe, jednak mogą być również przyczyną dolegliwości.

Najważniejsze z punktu widzenia klinicznego są:

- kość trójkątna,
- dodatkowa kość strzałkowa,
- dodatkowa kość łódkowata,
- dodatkowa kość podstrzałkowa.

KOŚĆ DODATKOWA	KOŚĆ TRÓJKĄTNA	DODATKOWA KOŚĆ STRZAŁKOWA	DODATKOWA KOŚĆ ŁÓDKOWATA	DODATKOWA KOŚĆ PODSTRZAŁKOWA
Lokalizacja	Tylna część stawu skokowo – goleniowego. Zlokalizowana wewnątrzstawowo przylega do wyrostka tylnego kości skokowej, przyczepia się do niej torebka stawowa stawu skokowo – goleniowego i stawu skokowo – piętowego. FHL przebiega zazwyczaj przyśrodkowo od niej	Zlokalizowana po stronie bocznej stopy w przebiegu ścięgna strzałkowego długiego, pomiędzy guzkiem strzałkowym kości piętowej a rowkiem kości sześcienniej	Po stronie przyśrodkowej stępu w okolicy przyśrodkowej kości łódkowatej	Okolica przedniego więzadła skokowo- strzałkowego ATFL
Patofizjologia	Dolegliwości częste u tancerzy, piłkarzy, koszykarzy. Mechanizm mocnego zgięcia podszwowego (zwłaszcza powtarzającego się) – przemieszczenie kości trójkątnej (lub złamanie powiększonego wyrostka tylnego kości skokowej, często jest też podrażniony FHL)	W wyniku urazu złamanie kości dodatkowej strzałkowej lub uszkodzenie ścięgna strzałkowego długiego co wywołuje dolegliwości kostki dodatkowej. W wyniku zmian przewlekłych - duży guzek strzałkowy na pow. bocznej kości piętowej(usidla ścięgna i podrażnia kość dod. strzałkową)	Niektórzy naukowcy łączą występowanie kości łódkowatej dodatkowej z płaskostopiem	Często ból w wyniku przebytego urazu skrętnego i uszkodzenia w okolicy przyczepu ATFL
Objawy	Głęboki, przeszywający ból z tyłu stopy, najmocniej podczas obciążania 1 kości śródstopia (np. w trakcie chodzenia), ból podczas palpacji i opuchlizna. Dolegliwości bólowe podczas stawania na palcach – zgięcie podszwowe stopy	Ostry, przeszywający ból stopy po stronie bocznej w okolicy ścięgien mięśni strzałkowych	Często brak niepokojących symptomów. U niektórych osób w okresie dojrzewania może pojawić się wyczuwalny po stronie przyśrodkowej stępu guz. Guz bywa bolesny i może powodować trudności w doborze obuwia. Nasilenie objawów w wieku rozwojowym kiedy kość dodatkowa rośnie, oraz w związku z narastaniem płaskostopia i koślawości tyłostopia	Zazwyczaj nie daje żadnych objawów. Czasami pojawia się jednak wysięk, duża bolesność w trakcie obciążania (zwłaszcza, gdy kość się powiększa w okresie rozwojowym) oraz ograniczony zakres ruchu
Diagnostyka	Wywiad, badanie kliniczne, RTG, MR, proponowane CT, aby odróżnić od PMTFF	Badanie kliniczne palpacyjnie, USG, MR, RTG (łatwo pomylić ze złamaniem awulsyjnym)	RTG, MRI, CT	RTG, MR, CT,
Leczenie	Gdy uraz i dolegliwości pierwszorazowe leczenie zachowawcze – orteza około 4 tg. Następnie rehabilitacja. Jeżeli objawy utrzymują się ostrzyknięcie sterydem (1x). Przy nawrotowych objawach bólowych – leczenie operacyjne – resekcja kości trójkątnej (zalety metody artroskopowej, zawsze ocena FHL)	Ostre urazy z uszkodzeniem i utratą czynności mięśni strzałkowych powinny być leczone operacyjnie. Obrażenia przewlekłe leczenie zachowawcze, odciążenie (wkładki), rehabilitacja. Gdy nieskuteczne – leczenie operacyjne	Stosowanie wkładek korekcyjnych do obuwia, rehabilitacja. Operacyjne w wypadku dużych rozmiarów kości dodatkowej która powoduje konflikt z obuwem - resekcja	Próba leczenia zachowawczego – orteza na staw skokowy, rehabilitacja. Przy znacznie nasilonych objawach lub nieskutecznym leczeniu zachowawczym – leczenie operacyjne
Różnicowanie	Bardzo rzadko występujący uraz, w mechanizmie skrętnym w stawie skokowym często mylony z os trigoneum, może towarzyszyć mu podwichnięcie stawu skokowego – różnicowanie najlepiej w CT, leczenie operacyjne złamanie stawowego	<ul style="list-style-type: none"> • złamanie awulsyjne np. guzowatości V kości śródstopia • zespół ścięgien strzałkowych (ciasnota, usidlenie, wydatny wyrostek strzałkowy kości piętowej), • skręcenie stawu skokowego 	<ul style="list-style-type: none"> • złamania awulsyjne kości łódkowatej, • uszkodzenia więzadła piętowo-łódkowatego podszwowego (spring ligament) • zmiany zwyrodnieniowe w stawach stępu, • zespół m.piszczelowego tylnego 	<ul style="list-style-type: none"> • złamania awulsyjne tej okolicy • uszkodzenia po skręceniu stawu skokowego – np. uszkodzenia ATFL